

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . . 20 кор.
на пів року . . . . 10 кор.
на чверть року . . . . 5 кор.
на місяць . . . . 1-70 кор.

За границею.

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят • 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. І. п. Домбровского (Хоруцини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи авертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Україна а польське дневникарство галицке.

(X) Недавно тому краківский Czas вельми зажурился був тим, що серед теперішнього розладу внутрішнього в Росії всі народи російського царства виступають з домаганнями конституційного устрою, признання належних їм прав, лише Україна не дає знаку життя. Відтак падає автор сеї статі над українсько-руським народом, що він занедбав таку пригідну хвилину і тим занедбав свою долю. На останкуж нагадає Русинам, яких то они добродійств зазнають від галицького союму та не вміють їх належно оцінити. Очевидно передо всім Gazeta Narodowa покваліла ся перепечатати сю статью, а зати́м вмішало ся Slowo Polskie і Dziennik Polski із своїми висновками на сю тему.

Вся та писанина на тему українсько-руської справи по польських дневниках може лише стати певним доказом, що польські дневникарі не мають найменшого поняття про сю справу, а ті погляди, які они виявляють, виробили они собі або з буйної уяви, або на основі зовсім хибних або поверховних інформацій або витворили собі навіть для умисного баламучення публичної опінії. Досить вказати на те, що н. пр. для Dziennika Polskiego зовсім не вступє на Україні національне питання, бо він в своїй буйній уяві всюди бачить лише гайдамаччину і всякі прояви життя і боротьби в руським народі він зводить до суспільного питання. А так само спеціаліст до руських справ в Slowo Polskim п. К. S. глузує собі з української справи з нагоди Миргоро-

да, про котрий він щось чув з Гоголівських творів, але не має ані основного знання, ані розуміння літературної, наукової і національної роботи на Україні. Нам доводило ся инколи з деким з тих дневникарів і публіцистів та політиків польських розмовляти на тему української справи і они запевняли, що бували н. пр. в Києві, але не могли там найти ніяких українських народолюбців свідомих і що небу́дь від них дізнати ся про стан українського питання.

Се видалось нам зовсім природною проявою, бож серед відомих обставин на Україні, український народолюбець не буде розкривати свого серця перед першим ліпшим польським дневникарем або політиком заїзжим і не буде єму розповідати про органічну роботу серед української суспільности в Росії! Нічого отже дивного, що кождий такий заїзжий думав, що нема української справи в Росії, що Україна обумерла, наколи лише з таких даних оцінював життя України і єї національну свідомість.

Одначе, коли оден, другий дневникарчи політик польський не міг з розмов з тим або сим Українцем дізнати ся про стан національної свідомости, та про народну роботу на Україні серед так трудних відносин, в яких там живе наш нарід, то мав доволі спромоги дізнати ся про се з інших прояв, котрі кождому видочому кидають ся в очи. Є се преці наглядною подією, що мимо заборони українського слова указом з 1876 р. оно не тільки не завмерло, але проявляє ся що раз живіше і буйніше в творах популярних, красного письменства і наукових, а о скілько на Україні стає єму перепоною тамошня цен-

зура, находить собі оно приют у виданях Наукового Товариства ім. Шевченка і інших галицьких і буковинських видавництвах. Про все те відомо серед польської суспільности хиба таким нечисленним спеціалістам як професор Брікнер, а загал польський черпає інформації з польських дневників, котрі про всю ту роботу нічого не знають, єї не читають, так що справді виходить на те, що сліпий сліпого веде. Таж перед кількома роками презес Академії наук гр. Тарновский признав ся прилюдно в соймі, що він навіть Шевченка не знає, отже чого можна сподівати ся від пересічного політика або якого небу́дь дневникара польського!

Отже вже сама літературна і наукова продукція, в котрій також проявляють ся національні і суспільні погляди, народна свідомість і народне життя України, може стати певним доказом, що Україна не тільки не завмерла, але що серед вельми трудних обставин народна свідомість і народня робота пішла там вельми широко. Окрім того є се річю певною, очевидно невідомою польським дневникарам, що народна організація обнимає там не тільки такі місцевости, як Миргород, що викликав глузване Slowo Polskiego, але навіть такі нераз закутки просторого царства російського, де ніхто не подумав би, щоби там могла найти ся яка жива українська душа.

З таких то на перший погляд мертвих і глухих закутків України і широкої держави російської доходили до наших галицьких і буковинських видань прояви життя і народної роботи, котрої не вбили ніякі гноблення російського самодержавія. Такими проявами народного життя і організації на

Іван Коссака.

ЦЕЛЕСТИНКА. *)

«Так, так, — казав поважно пан доктор — се добродію але з діточками, гм, гм... для них «Целестинка», конче «Целестинка», се добре для них буде, їдте з ними, конче їдте.»

І щож мав робити, се діти, єго кохані діти, треба їхати, треба ратувати.

Крутивсь кілька днів, товариші підписали вексель, позичив цілу сотку. Забрав діти і жінку — поїхав.

Сотка се гріш — великий гріш — годі однак, для діточок чогоб не зробилось.

Пріїхав. Шукає мешканя... Винайшов, от такий покоїчок, такий малесенький і кухонку. Питаєсь о ціну. «Сотку на місяць — але я прошу пана, лишень мешканя хочу, от так лишень, без харчу.»

«Ну так так, добродію, сотка.»

Здубенів. Сотка... страх. Шукав дальше.

Знайшов далеко у селі — у хлопа, з обо-рога перероблену комнату. От такий собі звичайнісенський оборіг, на чотирох стовпах, до стовпів прибиті дошки — от і комната. Заплатив пів сотки.

Другого дня такса, білети на купелі і ин-

ші дрібниці — го го... в сотки небогато лишилось.

Повів дітий до «Целестинки».

Коло неї роїть ся від дїтвори — бігають малесенькі, забавляють ся обручниками, балонами, попиваючи нудну, звичайно як стара панна, Целестинку.

Діточки повеселїшались — з Целестинкою заприязнились; що однак не нахлопотав ся, не валазив ся, не напросив. Він у перше низив ся до прохання.

Мусів — се для них, для єго коханах діточок.

Жили оцадно, жили скупенько — годі було — Целестинка добре робила діточкам апетит змагав ся, ба і у него жолудок став щось ненасичений.

Скупив собі, обпихав ся бараболями і хлібом, діточкам підсував мясо.

А грижа морочила ум, дві сотки довгу, давнішне одну сотку позичив, три сотки, коли сплатить, як сплатить,

І нераз ранками, коли сидів при Целестинці, зловіщо дививсь на неї, що она винна, она то ссала з него ту кровавицю гірку — хвилями знов, коли глянув на розбавлені діточки, коли бачив, як скоро вертає їх здоровий вигляд, забував про довги, клопоти і шепотїв лагідно: «Дякую тобі добра кохана Целестинко — дякую за здоровле діточок моїх коханих».

Риманів-Здрій 14.VII. 1905.

З віршів Наталки Гординської.

Ich weiss nicht, wass soll es bedeuten.
Heine.

Не знаю, що отсе значить,
Що нарід мій від віка в горю,
Що стільки кривди він терпить,
Що в крові-сліз він бродить морю —
Не знаю, що отсе значить.

Чи віковичне горе те
Його могутньою ногою
Здавить й він в забуттє піде,
Хиба згадають лиш порою
Що він терпів раз горе те...

Чи він кайдани позрива
І пісню засьпіва побідну
І йому щастє засія
І долю він здавить є хидну —
Чи він кайдани позрива...

Не знаю, що отсе значить...

До цвіткї.

Пишна цвітїно, яка ти прегарна!
Листки зелениш і чашечку строїш,

*) Назва жерела в Риманові.

Україні було сьвятковане пам'яті Котляревського в Полтаві, ювілею Лисенка і Нечуя-Левицького в Києві і по інших містах. Але й серед теперішнього розладу висілали українські народолюбці депутацію в Петербург з домаганем знесення заборони українського слова, дозволу печатання перекладу св. Письма в українській мові і заведення української мови в шкільній науці. А дня 12. і 13. липця відбув ся всеукраїнський зїзд відпоручників всіх організацій українських народних, на котрім ухвалено програму, оповіщену недавно «Ділом» (повторену нами в 158. числі. — Ред.), дарма що польське дневникарство се представляє яко видумку редакції. Може сему дневникарству було скорше на руку, якби українські патриоти підняли яку ворохобню, замість поважної і позитивної роботи, однак якраз та поважна робота є найкрасшим доказом політичної зрілості української осьвіченої верстви. Тимто ми не потребуємо попадати в зневіру що до будучини нашого народу, як думає Czasa, не потребуємо брати собі до серця глузвання Słowa Polskiego або Dziennika, бо як співав віщий Тарас:

»Так сьміють ся з України
Сторонні люде...
Не сьмійте ся, чужі люде;
Церква-домовина¹⁾
Розвалить ся, а з під неї
Встане Україна
І розвіє тьму неволі,
Сьвіт правди засьвітить,
І помолять ся на волі
Невольничі діти!

Приватна женська семінарія учительська

з руским язиком викладовим

„Руского Товариства педагогічного“ у Львові.

Звіт Дирекції за роки шкільні 1903/4 і 1904/5.²⁾

Дирекція приватної женської семінарії учительської предкладає перший звіт за шкільні роки 1903/4 і 1904/5 єї властителям: Українсько-руській Суспільності і Рускому Товариству педагогічному.

Заведене се, заложене Руским Товариством педагогічним, кінчить другий рік свого істнованя.

¹⁾ Тут поет говорить про Богданову церкву, домовину України, в Суботіві.

²⁾ Виймки з брошури, виданої дирекцією — Ред.

Повіє легіт ніжний, пустотливий —
Ти з усміхом тихим головку поклонись.

Ясне сонце що день раннім ранком,
Росу спиває, пестить і цілує
І змиле личко у тепле проміння
Сповине і в злоті брилянти малює.

Цьвітко-голубко, пишай ся, красуй ся
І снуй безжурно весняній мрії...
Та не жури ся, що осінь настане,
А зимний вихор красу гнеть розвіє...

* * *

Виє вихор, крутить снігом,
Полями туман жене,
Гей, чи се шалів буря,
Чи так серце в мене бє?...

Моє небо було ясне,
Сонця промінь там сів —
Та побачила я його —
Ясний сьвіт нараз пропав!...

Виє вихор, крутить снігом,
Жене полем тумани,
Візьми мене, буйний вітре
І до нього занеси!

Хай погляну в його очі,
Що мов зорі мерехтять —
А минеть ся зараз буря
І знов сонце ме сїять.

ня; а сей — так сказатиб — пррний час істнованя нашого наймолодшого педагогічного заведеня наглядно вказує, що якби не жертви нашої суспільності (2216 К 67 с), підмоги наших українсько-руських товариств (1910 К 67 с) і субвенція Високого Союму краєвого (1000 К), а вкінці ревне, в значній мірі безінтересовне, співділане збору учительського, то семінарія наша не моглаб удержати ся.

Наколиж наша семінарія існує переважно жертвами нашої суспільності, що складаючи їх, дає докази живого заінтересованя ся нею, то Управа семінарії обовязана здати перед тою суспільністю справу з того, як орудує жертвами і як виховує і образує повірену собі молодіж.

Звіт виказує наглядно, що наша суспільність потребує женської семінарії, бо фреквенція росте значно (1903/4 17 учениць, 1904/5 47 учениць); але звіт сей виказує також, що наша молодіж убога і оплати, які она може платити (статистичні викази В.) не вистарчають на удержаня школи, що зі зростаючою фреквенцією зростають кошти удержаня школи та що постійне материяльне забезпечене сеї інституції є поки що лиш нашою мрією.

Звіт виказує дальше, що до правильного розвитку нашої школи потрібне є придбане більшої кількості наукових приборів, щоби наука могла вести ся успішнійше, а конечним усьлівем є здвигнене власного дому, де школа могла би знайти відповідне і гігієнічне поміщене. Але не менше пекучию потребою є здвигнене окремого будинку на інтернат для учениць семінарії, де они знайшли би поміч в шкільній науці та старанну і печальну оірку.

Звіт виказує вкінці, що висліди науки в нашій семінарії є корисні, а доказом сего є, що по звіті ц. к. краєвого інспектора шкільного, який звиджував нашу школу, Виділ краєвий виплатив Рускому Товариству педагогічному, яко властителя школи, субвенцію поставлену Високим Союмом краєвим до розпорядимости Виділу краєвого в порозуміню з ц. к. Радою шкільною краєвою.

Діло розпочате розвиває ся гарно; школа сповняє по змові свою задачу; до неї горне ся з найдалших сторін (статистичні викази А. б.) краю молоде жіноче покоління, яке з часом стане розсадником народної просьвіти і розбудить патріотичні почуваня серед широких мас нашого народу, а тим сьвим зверне сторицею ті жертви і вклади, яких не щадить наша патріотична суспільність. А вклади і жертви тої суспільності, яка на кождім кроці складає лепти на усякі культурно-просьвітні ціли, є, як звіт виказує, значні.

На сім місці складає Дирекція семінарії за жертви всім ВП. Добродіям, всім Хв. українсько-руским Товариствам за підмоги а за субвенцію Високому Союмови краєвому, яко добродіям нашої школи і то в імени своїм і Руского Товариства педагогічного, яко властителя школи, як також і в імени тих учениць, що з сеї помочи користали, найсердечнійшу подяку.

Предкладаючи сей звіт на доказ, що жертви нашої суспільності і праця збору учительського не пішли на марне, відзиваємо ся до нашої жертволюбної суспільності і всіх Хвальних українсько-руських Товариств та високого союму краєвого з просьбою, щоби і на будуче не забували про своє молоде заведенє, а окружаючи его і дальше сердечною, щирою опікою і підмогою — забезпечили ему материяльне істнованє, помогли звести хату на школу і приют для учениць — а збір учительський тоді в кріпкій вірі в тривкість заведеня, доложить всіх сил, щоби его довести до найкрасшого розвитку, а тим самим і найбільшого пожитку для Руси-України!

Учительський збір з кінцем шкільного року 1903/4: Директор: Коцюба Михайло, др. філос. і медицини, ц. к. професор мужескої учительської семінарії, член комісії екс. для учителів шкіл народних і виділових; учив зоології в І кл. в зимовім півроці тижнево 2 год.

Учителі і учительки: Алиськевич Андрій, ц. к. проф. VI. гімназії, завідагель бібліотеки для учениць, господар І кл.; учив німецького язика в І кл. тижнево 4 год.

Барвіньска Ольга, ц. к. учителька рускої школи вправ женської державної семінарії, за-

відагелька приборів до науки робіт ручних; учила робіт ручних в І кл. тижнево 2 год.

Боберський Іван, ц. к. проф. академічної гімназії; учив гімнастики в І кл. тижнево 2 години.

Гриньовський Петро, ц. к. учитель рускої школи вправ державної мужескої семінарії, член комісії екс. для учителів шкіл народних і виділових; учив руского язика в І кл. тижнево 4 години.

Левицький Володимир, доктор філ., ц. к. проф. V. гімназії, завідагель кабінету природописного і фізикального; учив фізики в І кл. тижнево 2 год.

Левицький Юліян, ц. к. професор академічної гімназії, завідагель приборів наукових до історії і географії; учив географії і історії в І кл. тижнево 4 год.

О. Лежогубський Теодозий, іспитований заступник гр.-кат. катехита ц. к. шкіл реальних, радник митроп. консисторії, ексортатор; учив релігії в І кл. тижнево 2 год.

Мороз Микола, ц. к. управитель рускої школи вправ мужескої державної семінарії, член комісії екс. для учителів шкіл народних і виділових; учив арифметики і геометрії в І кл. тижнево 3 год.

Озаркевич Евген, доктор медицини, доцент соматології і гігієни; учив соматології в І кл. в літнім півроці тижнево 2 год.

Прокешівна Олена, учителька дівочої школи виділової ім. Шевченка з правом публичности, завідагелька приборів до науки рисунків; учила рисунків і каліграфії в І кл. тижнево 3 години.

Слявічек Генрик, ц. к. учитель музики мужескої учительської державної семінарії, член комісії екс. для учителів шкіл народних і виділових; учив співу в І кл. тижнево 3 год.

Ціммерман Казимир, ц. к. професор академічної гімназії; учив польского язика в І кл. тижнево 3 год.

З кінцем шкільного року 1904/5. крім попередних учили:

Вишневска Каролина, учителька дівочої школи виділової ім. Шевченка з правом публичности; учила каліграфії в І кл. тижнево 1 год.

Кодовський Володимир, доктор філос., ц. к. професор женської учительської державної семінарії, член комісії екс. для учителів шкіл народних і виділових; учив педагогії в II кл. тижнево 2 год.

Наливайко Григорій, ц. к. професор академічної гімназії; учив руского язика в II кл. і польского язика в І кл. тижнево 6 год.

Рудняккий Стефан, доктор філос., ц. к. професор II. школи реальної; учив німецького язика в І кл. тижнево 4 год.

Чайківський Осип, іспитований заст. учителя ц. к. академічної гімназії; учив історії і географії в І кл. тижнево 4 год.

Плян науки: Науки предметів обовязкових уділювано після уставу (статуту) організаційного нашої семінарії, затвердженого рескриптом ц. к. Міністерії Віроісповідань і Просьвіти з дня 14. вересня 1903. ч. 29932. (Рескр. ц. к. Ради шк. кр. з дня 4. жовтня 1903. ч. 35800).

Прибори науки: Всі наукові прибори служать до спільного ужитку дівочої ятклясової школи виділової ім. Шевченка і женської учительської семінарії. На закупно наукових приборів видало Руске Товариство педагогічне від заснованя тих шкіл значнійшу квоту зі своїх фондів, надто обернено на се суму 872 К 51 с, яку на зазив Руского Товариства педагогічного, оголошений в часописях у вересни 1901 року, зложили виключно на сю ціль Хв. українсько-руські Товариства і ВП. Добродії, виказані в списі.

В біжучім шкільнім році закуплено анов значну кількість наукових приборів за суму 1000 К, яку виключно на сю ціль жертвував Ви. Др. С. Федак, адвокат краєвий у Львові, котрому за сю жертву складає Дирекція на отсім місці щиро подяку, зазначаючи, що се не є его перша жертва на ціли шкіл Руского Товариства педагогічного.

З кінцем року шкільного числила бібліотека всіх творів 155, а кабінет наукових приборів 240. Сі наукові прибори не вистарчають однак до науки поглядної, а щоби наука в нашім заведеню могла вести ся успішнійше, треба збору наукових приборів доповнити і побільшити.

Бібліотека учениць: З кінцем шк. р. 1904/5 числила руска бібліотека 95 творів; польська бібліотека 34 творів; німецька бібліотека 25 творів.

Приборів до науки фізики було: Механіка загальна 12 приборів, механіка течій і газів 20 приборів, кальорика 6 приборів, акустика 6 приборів, магнетизм і електричність 12 приборів, оптика 10 приборів, хемія 27 приборів; всіх фізичних і хемічних приборів було з кінцем шк. р. 1904/5: 94. — Прибори до науки історії природної і соматології: зоологія і соматологія мала; всіх оказів з кінцем шк. р. 1904/5: 17. Ботаніка, 1. Dr. G. H. Schubert, Naturgeschichte des Pflanzenreiches. 2. Орех кокосовий. 3. Збір волокон льну і конопель. Полотно. 3. Pilling und Müller, Anschauungstafeln für den Unterricht in der Pflanzenkunde, 36 Tafeln m. Abbild. ganzer Pflanzen u. charakterist. Pflanzentheile. 4. Pilling, Fingerzeige für Lehrer und Lehrerinnen beim Klassenunterricht in der Botanik. Оказів з кінцем шк. р. 1904/5: 4. Мінеральогія: всіх мінералів було з кінцем шк. р. 1904/5: 48.

Прибори до науки історії і географії було з кінцем шк. р. 1904/5: 40; приборів до науки рисунків було з кінцем шк. р. 1904/5: 25, прибори до науки ручних робіт було з кінцем шк. р. 1904/5: 4. Приборів до науки співу: 1 Фісгармонія, 9 співаників. Приборів до науки гімнастики: Ворави гімнастичні наших учениць відбувалися під проводом професора І. Боберського в обох шкільних роках за незначною оплатою в салі Товариства гімнастичного «Сокіл» (улиця Коперника ч. 9), тому школа не старалася о прибори до гімнастики. В останнім році шкільним, коли школу перенесено до будинку при ул. Сикстускій 47, відбуваються вправи гімнастичні при сприячій погоді і в шкільнім городі. Щоби улекшити ученицям гімнастичні вправи, постарався проф. І. Боберський для учениць о вигідний одяг гімнастичний після взірця п. Емми Бавман з Вроцлава (Deutsche Turnzeitung, Nr. 21, 1904, Leipzig, pag. 484.: Turnkleidung der Frauen, Двом убогим, пильним ученицям справив проф. І. Боберський своїм коштом убори гімнастичні, за що йому Дирекція іменем учениць і на сім місци складає щире подяку.

(Дальше буде).

Воєнні числа.

Коли деякі російські політики загадують вичерпати Японію розтягненням воєнної акції на літа, то в сім пляні є деяка рация, бо справді тепершня війна виглядає на борбу відземка з велитом. Японія є що до своєї території менша від Австрії о одну четвертину, а числом населення рівнає ся нашій державі, прі чім замінити треба, що більша часть землі «сходячого сонця» є гориста і неурожайна; за те на долах і побережах панує перелюдненє і біднота. Така держава станула до борби з 52 рази більшою територіяльно Росією, яка і перевищує Японію три рази щю до числа населення. Хотий Японія веде мимо того побідоносну кампанію так на суші, як і на морю, то всеж таки війна коштує єї богато так в людях, як і в материялах. Доказом сего зіставленє обоїх страт, яке подають дневники в передодню великої битви в околицях Кіріну.

Що до численности обох армій, то було під Ляояном від 24. серпня до 9. вересня 1904. р разом 460.000 людей; над рікою Шаго від 8. до 21. жовтня 1904. р. загалом 580.000 людей; під Мукденом від 1. до 10. марця 1905 разом 850.000 людей. В сій останній битві Росіяни мали 320 тисяч піхоти, 27 тисяч кінноти і 1.300 гармат. Найблизша будуча битва згромодить напевно мільон людей до кровавої борби.

Страт в битвах і через недуги мали під Ляояном Росіяни 517 офіцирів ранених і убитих, 2.000 людей убитих і 14.000 ранених; Японці 600 офіцирів і 17.000 людей ранених і убитих. Над Шагом: Росіяни 1.074 офіцирів ранених і убитих, 5.000 людей убитих і 43.000 ранених; Японці 500 офіцирів і 18.000 людей ранених і убитих. Під Мукденом: Росіяни 1.800 офіцирів ранених і убитих, 50.000 людей ранених і недужих, 27.000 убитих, 40.000 полонених.

Ранних від карабінових набойв бувало 80 до 89%, від гарматних набойв 7 до 14%, від багнетів 2%. Уживанє орудия є о стілько гуманітарне, що 70% ранних по 3 тижнях лічення може опустити шпиталь. Число недужих по обох сторонах перевишав, як звичайно, богато число ранних і убитих, хотий Японці мають санітарні урядженя без закиду.

У Японців на 100 недужих припадає 1% на заразливі недуги, а 4% на беря-berя. Чим дальше Японці будуть посувати ся за Росіянами у глуб Манджурії, тим ті відносини можуть стати некориснішими з причини дальших дистанцій томлячих маршів.

В приближеню припадає на більші битви страт по обох сторонах:

	Росіяни:	Японці:
до Мукдену	70.000	44.000
Мукден	130.000	66.000
Порт-Артур	40.000	80.000
флота	10.000	1.000

Загальні страти Росіяни в убитих і ранених можна до тепер подати на 300.000, Японців на 200.000 людей. Число хорв є далеко більше.

З того виходило би, що і Японці стратили вже до пів мільона неспосібних до борби людей. Однак людського материялу їм не забракне, бо на 47 мільонів населеня найде ся ще навіть кілька мільонів пригодних до ношеня орудия, коли тільки стане средств до їх оруженя і вичученя. А средств до війни Японці не забракне, бо крім своїх, вже може вичерпаних засобів, она розпоряджає величезним кредитом, якого доставлять їй англійські капіталісти і фабриканти, числячи на успіх японського орудия і відшкодованє від Росії.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. При зміні місяця просям наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядно о вирівнанє залеглих страт о приєднуванє нам нових передплатників.

Н О В І Н К И.

— **Календар.** В середу: руско-кат.: Іллі прор.; римо-кат.: Пр. Д. М. Ангел. — В четвер: руско-кат.: Симеона юрод.; римо-кат.: Знаї с. Стефана.

— **Позір.** Руске Товариство педагогічне в Самборі задумало з новим шкільним роком отворити институт виховачий св. Ольги, в котрім могли би приміститись учениць, що бажалиб користати з науки в школах місцевих. Оплата місячна 40 К. Зголошеня приймає голова Руского Тов-а педаг. п. Теодор Біленький. Речинєць зголошенє продовжуєть до 15. серпня. На листи інформаційні жадає ся долученя марки почтової. — Від Виділу Філії Руского Тов-а педаг. в Самборі.

— **Державна промислова школа** у Львові числила в минулім шк. році 539 учеників учениць. Після народности було між ними: 450 Польків, 87 Русинів і 2 Німці. На 5 курсах для будівельного промислу було 110 учеників, на 4 курсах для артистичного промислу було 29 учеників, а на женьскім відділі 52 учениць. Науки рисунків і модельованя поберало 30 учеників і 76 учениць. Прочі ученики учащали на доповняючі курси. З учеників, що покінчили промислову школу, 1 здав перед комісією в намісництві іспит на концессионованого будівничого, 8 на конц. майстрів мурарських, 1 на конц. майстра каміярського, 11 на слюсарєких майстрів, 1 на майстра декорацийного малярства, по 1 на майстра будівничого слюсарства і токарства і 6 учениць здали іспит з артистичного гартярства. Ученики і учениць промислової школи побрали в тім році разом 16.130 К різних запомог і стипендій.

— **Відзначена.** Срібні хрести заслуги одержали жандарми Іван Шлемко і Михайло Калита.

— **В красній гончарській школі в Коломиї** розпочинає ся шкільний рік з днем 1. вересня. Усліяв прийнята: 1) Укінчений 13. рік життя і фізичне уздібненє до ремісничого знаня. 2) Укінчена народна школа з добрим поступом. Поданя заосмотрені в метрику і останнє свідочство ішкільне треба адресувати до дирекції школи. При школі находить ся інтернат, в котрім ціле удержанє коштує 16 К місячно. Убогі ученики, що поводять ся взірцево і роблять добрі поступки, можуть бути в цілости або в части увільнені від повисшої оплати. Ученик, що старає ся о прийняте до інтернату, має се зазначати в поданю і заявити, чи і кілько може оплачувати за удержанє. Принятій до інтернату має постарати ся о власну постіль.

— **Конкурс.** Товариство взаїмних обезпечєнь

„Дністер“ потребує кореспондента. О тоту посаду можуть убігати ся лиш такі кандидати, що попри відповідні студії викажуть ся докладним знанєм німецького язика. Близших інформацій уділяє Дирекція Товариства (Львів, Ринок ч. 10) куди валежить вносити удокументовані поданя найдальше до 10. серпня с. р.

— **На „Вакац. Оселі“** прислали на наші руки ВПов. Анна Індишевська 2 К.

— **За стінний календар** для Р. Тов. педа. прислав нам Впр. о. Йосиф Дуб з Лопушниці 2 К.

— **Для Руского Тов-а педагогічного** прислав на руки нашої редакції: Вп. о. Іван Любич з Острова 10 К, а іменно 2.50 для педаг. бурси, 2.50 для інститута св. Ольги, 3.50 для вид. школи ім. Шевченка і 2.50 К для рускої семінарії женьської.

— **Замість телеграми** з нагоди вінчаня п. Ст. Йойка зложив у нас Всеч. о. Мих. Тесля з Крунечич 2 К на цілі Р. Тов-а педаг. у Львові.

Всячина.

— **Страїк будівельних робітників** у Львові покінчить ся нині угодою. Підписану угоду заступниками будівельних підприємств і робітників мають нині по полудні предложити на вічу робітників, а єсли зібрані єї приймуть, то з завршючим днем повернуліб всі до праці.

— **Сумна доля.** Одна з львівських газет пише: Мала літ 16 і перед двома чи трема тижнями покінчила VII класу. Коли прийшли вакації, мати казала їй найти собі роботу, бо дома біда... Дівчина була пристойна, гарно збудована, тому легко найшла заняте яко касьєрка в треторядній каварні. І тоді рішила ся єї доля. Нині відставили єї санітарно-поліційні власти до шпиталю.

— **Автомати до отвораня брам.** Один з відєньських інженерів винайшов автоматичний спосіб отвораня брам в каменях так, що сторож не буде потребував вставати в ночи і отворати двєрі спиізненім льокаторам. Автомат полягає на тім, що по вкиненю до отвору 10 або 20 с (відповідно до пори ночи), відсуває ся затичка з над дїрки до ключа, а спиізнений льокатор, осмотрений у ключ, отворяє собі двєрі. Очевидно, що кождей льокатор мусить мати потрібний ключ. Гроші зі шири виймає собі рано сторож дому. Автомат коштує 40 К.

— **Цікавий процес** відбуде ся небагом в Парижі. Ще 1853. р. заснували приятелі поета Лямартена «Societe des oeuvres de Lamartine», щоби виратувати поета з нужди і забезпичити тревалу вартість єго творам. Товариство мало акційний капітал в висоті 450.000 фравків. Більшу половину акцій відступлено поетови, по яким дістала їх в спадку єго сестриниця Валєнтина Лямартен. Коли она 1898. р. померла, записала она ті акції парискому фінансїстови Дебардови з тим, що дивіденди мають діставати ся єї плємінницям. Але Дебард поставив ввєсєнє на загальних зборах товариства акціонарів, щоби товариство розвязати, а що сам мав більшу половину акцій — то удало ся єму, мимо однудушного спротивленя прочих акціонарів, перенєрти ухвалу, після якої дивіденди не мають бути виплачувані лишє задержані в резерві. В виду сего плємінниця Лямартена заскаржила сего цікавого опікуна, проти якого в Парижі виявило ся загальне обурєнє, до суду за недодержанє умовин завіщаня, при чім остро осуджують єго поступованє. На се внїс знов Дебард проти них жалобу за обиду, жадаючи 3000 фравків відшкодованя. Процес той будить загальне заїнтересованє.

— **Самоїздець в суді.** В берлинській суді була оноди розправа проти механіка самоїду, Павла Тініка, котрий переїхав на улиці емеритованого урядника Бемерта. Тініке скручував на розі улиці, саме тоді переходив Бемерт і на голос трубки самоїду як раз станув, замість утікати. Самоїад переїхав єму через ноги і тяжко покалічив. В суді оборонець обжалованого Тініка доказував, що Тініке придержував ся всіх мір обережности, а вину свого нещастя поносить Бемерт тому, що не уступив ся з дороги. Оборонець Бемерта твердив, що єго клієнта голос трубки самоїду так перестрашив, що ноги не могли рушити з місця. Прокуратор доказував, що Тініке провинив ся і жадав покарати єго двоїтижневім арештом. Судовий трибунал був иншого погляду: Улиця служить в першій мірі піхотинцям, а єсли цикліст або автомобіліст бачить, що хтось з дороги не уступає, то повинен самоїад задержати. Противно стає виним нещастя. З тих мотивів трибунал засудив Тініка на одєн місяць сирогої вязниці. Сей вирок викликав в Берлинї сензацию, але загал з него вдоволений, бо скоровіздя і моторові ровери стали лязвою в Берлинї.

— **Неурожай в Росії** стає чим раз більш неминучим. Російські часопіси переповнені дописами із усіх кінцїв широкої Росії про недорід, який грозить російському населєню. Як і не жваве рос. правительство до ратованя голодуючих, а вже там роблять ся заходи, щоби голод не заскочив селян неприготованими. Розуміє ся, в многих случаях остане діло на тім, що спишуть

лиш, кілька збіжжя треба на ратунок голодуючих, але його не доставлять, бо одно що його треба буде передовсім манджурської війни, а друге, що його загалом нема. Та на державну поміч голодуючим годі числити багато і серед мирових обставин, коли її поведе російська адміністрація. Підчас дотеперішних недородів у Росії, яких уже була сила адміністрат. чинники робили можливі перепони приватним людям, якони а хотіли ратувати голодуючих, а за те самі обловлювались тим, що було призначене для голодуючих мужиків так само як і своїх салдатів, що проливають у Манджурії кров за їх «адалки» бюрократичні. Крім аграрних розрухів впливає дуже лихо на збір хліба нечувана посуха і спека. Із Київщини пишуть до «Сиб. Ведомостей», що земля засохла там на подобу каменя, а така розпалена, що в полудне немож стати на неї босою ногою. Разом із спекою ідуть по селах часті пожари. Паша вигоріла. Збіжжя через спеку рідкі і ледви піднялись з землі, зерно марне тай не багато його. До того ще слав денеді град, який прм. в околиці Ельця знівечив 1000 десятин хлібів. По деяких околицях упав на хліб червак, який також знівечив не мало соток десятин заівів. В полудневій часті таганрогского округа приступлено до жнив. Озимина і ярина підленька. Місцями ячмінь погорів так, що його скошено на солому. Вороніжска земска управа готує звіт про неурожай у себе. Після урядового стведження виходить, що урожай в 40% гірший від звичайного середнього урожаю. На цілм просторі острожского уїзда, коли посуха ще дальше потреває, буде повний неурожай. Особливо озимина там цілком хибла. Скоро виросле тоненьке стебло, колосочок легенький і махесенький з двома-трома зернятками. Навіть на поворот засіяного насівя нема надії. З цілої десятини можна надіяти ся 2—3 копи збіжжя, а з тих 10—15 пудів то в околу 2 кірці зерна. Сіно правда гарне і високої якости, але дуже його мало. В богударскім уїзді мужики косять збіжжя на пашу для худоби, а самі йдуть на зарібки в донську область, та на Кавказ. В орловській губернії крім посухи, точить збіжжя червак. Також в волинській губернії висушені засіви посухою.

Телеграми

з дня 1. серпня.

Відень. Mittagsztg. доносить з Берліна, що в осени сего року має відбутися зїзд цїсаря Вільгельма з цїсаром Франц Йосифом.

Льондон. Новий договір між Японією а Англією, в цілі скріплення дотеперішного союзу між сими обома державами, мають підписати в сих днях.

Париж. Temps доносить, що на вїзді предложив цар Микола цїсареві Вільгельмови проєкт Булігінового проєкту реформ. Цїсар Вільгельм порадив цареві переробити сей проєкт в дус реакційним, а цар мав сеї ради послухати.

Colosseum

в пасажи Германів
при ул. Соняшній у Львові.
від 1. до 16. серпня 1905.

Нова сензаційна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлено. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером, Що п'ятниці High-Life представлено. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З купленим білетом на фотелі, льожі і ридні крісла можна їхати даром на представлення омнїбусами Кольосою, які ждуть коло Віденської Каварні.

В музичній бібліотечі п. з.

„Торбан“

вийшли уже слїдуючі твори:

ч.	Автор	Заголовок твору	Ціна К. с.
1.	Ярославенко	Любові, вальс на фортепьян	1 50
2.	Ярославенко	Сьвітанок для шк. нар. Ч. I.	— 30
3.	Лопатинський	Не жартуй, мааурка на форт.	— 70

Видає і висилає: Українська Накладня
Львів, Вроновска 8.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку

Гіпотечного

2 купує і продає

всякі

папери цінні

і МОНЕТИ

по найдешевшій кур-
сі денним не числячи ніякої
провізії.

Митки і паперці **СОКІЛ** можна набувати в „Сокільськїм Базарі“ у Львові і у всіх торговлях вкраю.

Розклад залізничних поїздів від 1. мая 1905. (Час середно-европейскій).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець):	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець):
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:15	до Іцкан, Яс, Потутор, Керезмезе, Чорткова
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Делятина (чер. Коломню 1/6—30% вкл. в нед. і свята), Керезмезе	6:30	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Гусятина,
7:20	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	6:55	до Яворова
7:29	з Лавочного, Пешту, Борислава, Калуша	7:30	до Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава
7:50	з Рави рускої, Сокала	8:25	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги,
8:05	з Станиславова, Жидачева	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Освєнцима
8:15	з Самбора, М. Ляборча, Сянока, Хирова	9:00	до Самбора, Хирова, Івонича, Н. Санча,
8:18	з Яворова	9:20	до Іцкан, Калуша, Потутор
8:50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	10:55	до Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Делятина, Заліщик
10:05	з Коломиї, Жидачева, Потутор, Керезмезе	11:10	до Белзця, Сокала, Любачева
10:35	з Ряшева, Лавочного, Калуша, Любачева	2:00	посп. до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Чорткова, Заліщик, Гусятина
11:45	з Ярослава, Стрия, Борислава	2:40	посп. Іцкан, Потутор, Калуша, Чорткова, Керезмезе
11:55	з Підволочиск, Гусятина, Копичинець, Козови	2:50	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги
1:30	посп. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Санча	2:55	до Лавочного, Дрогобича, Калуша
1:40	посп. з Іцкан, Чорткова, Калуша, Заліщик, Кіц	4:10	до Ряшева, Любачева, Хирова
1:50	з Самбора, Ясла, Сянока, Івонича	4:20	до Самбора, Хирова, Сянока
2:30	посп. з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Грималова, Гусятина, Копичинець, Козови	5:50	до Коломиї, Жидачева, Керезмезе (1/6—30%)
3:45	з Стрия, Тухлі (1/6—30%), Сколього (1/6—30%)	5:58	до Яворова
4:32	з Яворова	6:25	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
5:00	з Сокала, Белзця, Любачева	6:35	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги,
5:25	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Освєнцима	7:30	до Рави рускої
5:45	з Іцкан, Жидачова, Калуша, Новоселиці	9:00	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
8:40	посп. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонича	10:05	до Перемишля (1/6—30% вкл.), Хирова, Івонича
9:10	з Іцкан, Чорткова, Потутор, Керезмезе	10:40	до Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делятина, Сучави
9:50	з Самбора, Хирова, Сянка, Ясла	10:55	до Самбора, Хирова, Закопаного
9:20	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	11:00	до Кракова, Відня, Вроцлава, Варшави
10:20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліщик, Скали, Іваня п. Сянока, Гусятина	11:05	до Підволочиск
10:50	з Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава,		Іваня п. Скали, Гусятина, Потутор
12:20	посп. з Іцкан, Яс, Царгорода, Жидачева, Заліщик	11:10	до Стрия, Дрогобича, Борислава
2:31	посп. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги	12:45	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги
	на дворець „Підзамче“	2:51	посп. до Іцкан, Керезмезе (від 1/6—30%), Калуша
7:00	з Підволочиск, Одеси, Бродів	4:15	до Кракова, Відня, Вроцлава, Берліна, Праги,
2:15	посп. з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів,		з двірця „Підзамче“
5:15	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Заліщик, Потутор, Іваня п. Сянока, Скали, Гусятина, Грималова	6:48	до Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятина
	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинець, Чорткова, Іцкан, Іваня п. Скали, Гусятина	11:15	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Потутор
10:02		2:13	посп. Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятина
		9:23	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів

Льокальні поїзди.

Приходять на головний дворець:	Відходять з головного двірця:
з Брухович від 14/5 вкл. 10/9 6:50, 7:50 рано, 9:55 передполуд. (тільки що неділі і р.кат. свята), 1:46 попол. (тільки що неділі і р.кат. свята); 3:05, 4:16, 5:00 попол., 7:41, 8:55 вечером.	до Брухович від 14/5 до 10/9 вкл. 5:50 рано, 8:30 рано (тільки що неділі і свята р.кат.); 12:30 по пол (тільки що неділі і свята р.кат.); 2:10, 3:20 попол., 6:10, 7:30 і 7:55 веч.
з Янова 8:18 рано, 1:15, попол. (від 1/5 до 30/9 вкл.), 4:32 попол., 8:45 вечером (від 14/5 до 10/9 вкл.) і 9:25 вечером (від 14/5 до 10/9 тільки що неділі і свята).	до Рави рускої 11:15 в ночи кожної неділі.
зі Ширця 10:10 вечер (від 1/6 до 10/9 вкл. в неділі свята).	до Янова 6:55 рано, 9:15 передпол. (від 1/5 до 30/9 вкл.) 1:35 попол. (від 14/5 до 10/9 вкл. в неділі і свята), 3:08 попол. (від 14/5 до 30/9 вкл.) і 5:58 пополудни.
з Любівя 11:52 в ночи (від 14/5 до 10/9 вкл. що неділі і р.кат. свята).	до Ширця 1:55 попол. (від 1/6 до 10/9 вкл. в неділі і свята) до Любівя в ел. 2:15 попол. (14/5 до 10/9 вкл. в неділі і свята).

ЗАМІТКА: Час середно-европейскій рїкнють ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12. год. 36 мн. часу львівского. — Нічні години від 6. вечер до 5:59 рано обведено рамками. — Звичайні білети їзди як і всякі інші білети, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. можна набувати в містовім бюрі ц. к. держ. залізниц, Пасаж Гавсмана ч. 9.